

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - मराठी युवकभारती

इयत्ता - १२ वी

बारावी कृतिपत्रिका आराखडा

विषय - मराठी

घटकनिहाय गुणविभागणी:

घटक	गुण
गद्य	२०
पद्य	१६
साहित्यप्रकार	१०
उपयोजित	१४
व्याकरण व लेखन	२०
एकूण	८०

विभाग १ - गद्य

गुण २०

(अपेक्षित कौशल्ये - आकलन, स्वमत, अभिव्यक्ती)

कृती १ अ) पठित गद्य पाठावर आधारित. (पठित उतारा १५० ते १८० शब्द)

१. आकलन कृती	०२ गुण
२. आकलन कृती	०२ गुण
३. स्वमत - अभिव्यक्ती कृती	०४ गुण
(स्वमत व अभिव्यक्ती यावर आधारित प्रत्येकी एक कृती देणे, त्यापैकी एक सोडवणे अपेक्षित.)	०८ गुण

आ) पठित गद्य पाठावर आधारित. (पठित उतारा १५० ते १८० शब्द)

१. आकलन कृती	०२ गुण
२. आकलन कृती	०२ गुण
३. स्वमत - अभिव्यक्ती कृती	०४ गुण
(स्वमत व अभिव्यक्ती यावर आधारित प्रत्येकी एक कृती देणे, त्यापैकी एक सोडवणे अपेक्षित.)	०८ गुण

इ) अपठित गद्य उतारा. (उतारा १०० ते १२० शब्द)

१. आकलन कृती	०२ गुण
२. आकलन कृती	०२ गुण
	०४ गुण

विभाग २ – पद्य

गुण १६

(अपेक्षित कौशल्ये – आकलन, अभिव्यक्ती, काव्यसौंदर्य, रसग्रहण)

कृती २ अ) पठित पद्य पाठावर आधारित (संपूर्ण कविता देणे अपेक्षित)

१. आकलन कृती	०२ गुण
२. आकलन कृती	०२ गुण
३. अभिव्यक्ती कृती	०४ गुण
	०८ गुण

आ) पठित पद्य पाठावर आधारित (‘अ’ कृतीसाठी दिलेली कविता सोडून.) ०४ गुण
काव्यपंक्तींचा अर्थ लिहिणे.

चार काव्यपंक्ती देऊन त्यातील अर्थ उलगडून दाखवणे.

इ) पठित पद्य पाठावर आधारित (‘अ’ आणि ‘आ’ कृतीसाठी ०४ गुण
दिलेल्या कविता सोडून उर्वरित कोणत्याही दोन कवितांवर कृती विचारणे व त्यापैकी एक सोडवणे
अपेक्षित.)

काव्यसौंदर्यावर आधारित कृती. (चार ते सहा काव्यपंक्ती देऊन.)

किंवा

रसग्रहणावर आधारित कृती. (चार काव्यपंक्ती देऊन.)

विभाग ३ – साहित्यप्रकार – कथा

गुण १०

(अपेक्षित कौशल्ये – आकलन, स्वमत, अभिव्यक्ती)

कृती ३ अ) कथा साहित्यप्रकार परिचय (सैद्धांतिक) (पठित उतारा १२० ते १५० शब्द)

१. य. आकलन कृती	०१ गुण
२. आकलन कृती	०१ गुण
३. आकलन कृती	०२ गुण
	०४ गुण

आ) पठित कथांवर आधारित चार कृती देणे, त्यापैकी दोन सोडवणे अपेक्षित. प्रत्येक कथेवर १ स्वमत कृती
व १ अभिव्यक्ती कृती असणे अपेक्षित.

१. स्वमतावर आधारित दोन कृती	०३ गुण
२. अभिव्यक्तीवर आधारित दोन कृती	०३ गुण
	०६ गुण

विभाग ४ – उपयोजित मराठी

गुण १४

(अपेक्षित कौशल्ये – आकलन, उपयोजन, कौशल्ये)

अ) उपयोजित घटकांवर आधारित आकलन कृती

०४ गुण

१ ते ४ उपयोजित घटकांवर आधारित – प्रत्येकी २ गुणांसाठी चार आकलन कृती देणे, त्यांपैकी दोन सोडवणे अपेक्षित.

आ) उपयोजित घटकांवर आधारित उपयोजन – कौशल्य कृती

१० गुण

१ ते ४ घटकांवर आधारित – प्रत्येकी ०५ गुणांसाठी उपयोजन व कौशल्य यावर आधारित ०४ कृती देणे, त्यांपैकी ०२ सोडवणे अपेक्षित.

विभाग ५ – व्याकरण व लेखन

गुण २०

(अपेक्षित कौशल्ये – आकलन, उपयोजन, स्वमत, अभिव्यक्ती, भाषासौंदर्य)

अ) व्याकरण घटक व वाक्प्रचार

(व्याकरण घटक व वाक्प्रचार यांवर आधारित कृती देणे अपेक्षित.)

१. वाक्यरूपांतर

०२ गुण

२. समास

०२ गुण

३. प्रयोग

०२ गुण

४. अलंकार

०२ गुण

५. वाक्प्रचार

०२ गुण

१० गुण

आ) निबंधलेखन – खालीलपैकी एका विषयावर सुमारे २०० ते २५० शब्दांत निबंधलेखन करणे अपेक्षित.

(पाचपैकी एक)

१० गुण

१. वर्णनात्मक निबंध

२. व्यक्तिचित्रणात्मक निबंध

३. आत्मवृत्तात्मक निबंध

४. कल्पनाप्रधान निबंध

५. वैचारिक निबंध

* * * * *

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - मराठी युवकभारती

इयत्ता - १२ वी

गुणतक्ते

विकल्पासह घटकनिहाय गुणविभागणी

घटक	गुण	टक्के(%)	विकल्प गुण	विकल्पासह गुण	टक्के(%)
१. गद्य	२०	२५.००	०८	२८	३५.००
२. पद्य	१६	२०.००	०४	२०	२५.००
३. साहित्यप्रकार	१०	१२.५०	०६	१६	२०.००
४. उपयोजित	१४	१७.५०	१४	२८	३५.००
५. व्याकरण	१०	१२.५०	००	१०	१२.५०
लेखन-निबंध	१०	१२.५०	००	१०	१२.५०
	८०	१००	३२	११२	१४०

उद्दिष्टानुसार गुणविभागणी

घटक	आकलन	उपयोजन	कौशल्य	एकूण गुण
गद्य	१२	०४	०४	२०
पद्य	०४	०६	०६	१६
साहित्यप्रकार कथा	०४	०३	०३	१०
उपयोजित	०४	०५	०५	१४
व्याकरण	०५	०५	००	१०
लेखन	००	००	१०	१०
एकूण गुण	२९	२३	२८	८०

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - मराठी युवकभारती

इयत्ता - १२ वी

उद्दिष्टानुसार गुणांची टक्केवारी

उद्दिष्टे	गुण	टक्के(%)	विकल्प गुण	विकल्पासह गुण	टक्के(%)
आकलन	२९	३६.२५	०४	३३	४१.२५
उपयोजन	२३	२८.७५	१४	३७	४६.२५
कौशल्य	२८	३५	१४	४२	५२.५०
एकूण	८०	१००	३२	११२	१४०.००

घटकांचे गुणनिहाय प्रश्नप्रकार

घटक	वस्तुनिष्ठ		लघूत्तरी			दीर्घोत्तरी		एकूण प्रश्न संख्या
	१ गुण	२ गुण	२ गुण	३ गुण	४ गुण	५ गुण	१० गुण	
१ गद्य	००	०६	००	००	०२	००	००	०८
२ पद्य	००	०२	००	००	०३	००	००	०५
३ साहित्यप्रकार	०२	०१	००	०२	००	००	००	०५
४ उपयोजित	००	००	०२	००	००	०२	००	०४
५ व्याकरण	००	०५	००	००	००	००	००	०५
लेखन	००	००	००	००	००	००	०१	०१
	०२	१४	०२	०२	०५	०२	०१	२८

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - मराठी युवकभारती

इयत्ता - १२ वी

घटकांची प्रश्नप्रकारानुसार गुणविभागणी व टक्केवारी

घटक	वस्तुनिष्ठ		लघूत्तरी			दीर्घोत्तरी		एकूण गुण
	१ गुण	२ गुण	२ गुण	३ गुण	४ गुण	५ गुण	१० गुण	
१ गद्य	००	१२	००	००	०८	००	००	२०
२ पद्य	००	०४	००	००	१२	००	००	१६
३ साहित्यप्रकार	०२	०२	००	०६	००	००	००	१०
४ उपयोजित	००	००	०४	००	००	१०	००	१४
५ व्याकरण	००	१०	००	००	००	००	००	१०
लेखन	००	००	००	००	००	००	१०	१०
एकूण	०२	२८	०४	०६	२०	१०	१०	८०
एकूण गुण	३०		३०			२०		८०
टक्के	३७.५०%		३७.५०%			२५%		१००

प्रश्नप्रकारानुसार गुणविभागणी

प्रश्नप्रकार	गुण	टक्के(%)	विकल्प गुण	विकल्पासह गुण	टक्के(%)
वस्तुनिष्ठ	३०	३७.५०	००	३०	३७.५०
लघूत्तरी	३०	३७.५०	२२	५२	६५
दीर्घोत्तरी	२०	२५.००	१०	३०	३७.५०
	८०	१००.००	३२	११२	१४०.००

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - मराठी युवकभारती

इयत्ता - १२ वी

काठिण्यपातळीनुसार गुणविभागणी

घटक	सोपे	मध्यम	कठीण	एकूण	टक्के
गद्य	१२	०८	००	२०	२५.००
पद्य	०८	०४	०४	१६	२०.००
साहित्यप्रकार कथा	०४	०६	००	१०	१२.५०
उपयोजित	०४	१०	००	१४	१७.५०
व्याकरण	०५	०५	००	१०	१२.५०
लेखन- निबंध	००	००	१०	१०	१२.५०
एकूण	३३	३३	१४	८०	१००.००
टक्के(%)	४१.२५	४१.२५	१७.५०	१००	